

stedelijk
museum
schiedam

Stedelijk Museum Schiedam
Jaarverslag 2009

STEDELIJK MUSEUM
SCHIEDAM
JAARVERSLAG 2009

MAART 2010

VOORWOORD

JOHN A.W.J. LEERDAM
VOORZITTER RAAD VAN TOEZICHT

Ik ben erg blij dat het Stedelijk Museum Schiedam haar prominente plaats in de Nederlandse kunst- en cultuurwereld het afgelopen jaar heeft weten te consolideren. Het jaar 2009 was het eerste volledige jaar van zelfstandigheid voor het museum en is succesvol verlopen. Gebleken is dat het Stedelijk Museum Schiedam ook als stichting kan floreren.

Anno 2010 is de instelling in veel opzichten uitgegroeid tot het vlaggenschip van het moderne Schiedam, waar jongeren, gezinnen, groepen en individuele bezoekers in grote aantallen naar toe stromen om te genieten van de vele tentoonstellingen en activiteiten. In 2009 werden ruim 86.000 bezoekers verwelkomd. De kenmerkende focus op diversiteit en dynamiek, en innovatie en ontwikkeling heeft zonder twijfel vruchten afgeworpen.

Ik wil hier graag een specifiek succesverhaal uitlichten. Het afgelopen jaar heeft het Stedelijk Museum Schiedam ruim 8.000 bezoekers getrokken die speciaal kwamen voor educatieve activiteiten, twee keer zo veel als verwacht. Door zich apart te richten op het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs, onder andere door te werken met een doorlopende leerlijn, heeft het museum

dit weten te bereiken. Hiermee is een belangrijke bijdrage geleverd aan het vergroten van kennis over kunst en cultuur onder jongeren. Een prestatie van formaat!

Daarnaast wil ik nog twee activiteiten benoemen van het afgelopen jaar. Dat is allereerst de promotiefilm over het museum gemaakt door Jan de Rode over onze CoBrA collectie. Met trots zag ik steeds de reclame spotjes langs komen waarmee we niet alleen ons museum op de kaart gezet hebben maar ook de stad Schiedam. Ten tweede is dat de tentoonstelling **Mexico: Expected/Unexpected. Actuele allianties in de kunst**, een expositie van internationale allure waar velen jaloers op zouden zijn.

Ik wil alle medewerkers, sponsors, kunstenaars en betrokken politici hartelijk bedanken voor al hun werk voor de Stichting, evenals alle vele samenwerkende organisaties. Zonder de inzet van jullie allen had het museum niet uit kunnen groeien tot het pareltje wat het nu is. Nogmaals hebben we de kracht getoond die uitgaat van onze visie. We kunnen trots zijn op alles wat we hebben bereikt, en we gaan de komende periode nog heel veel mooie dingen doen!

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	9
2. Publiek & Presentatie	11
2.1. Tentoonstellingen	
2.2. Educatie en Publieksbegeleiding	
2.3. Marketing	
3. Collectiemanagement	17
4. Facilitymanagement	19
5. Personeel & Organisatie	21
6. Financiën	27
Bijlagen I t/m 10	29

Voor de 1e maal in dit museum. Genoten van CoBrA maar ook van Iris van Dongen.

Erg genoten van de bijzondere vrouwen van Iris van Dongen. Ook leuk om het Oerbeest van Appel te maken.

Hele mooie inspirerende tentoonstelling Family Affairs.

De kinderafdeling is cool! En leuk.

Mooi verbouwt en interessante collecties/combinaties. Pinas is héél goed.

Wat een schitterende exposities! Half 12 – 15 uur: Wat een dag! Ik wilde een uurtje komen, en blééf en blééf. Prachtig Loerakkers keuze, prachtig Ron Klein Bretelers keuze, de familie. Ik ben innerlijk erg blij geraakt.

De ingang was super! Echt heel mooi. En de binnenkant, o mijn god! Zo mooi, superleuke spulletjes.

Obrigada pelo museu. Alleamos a exposices de Marcel Pinas. Wonderful!

Het was maar een uurtje, maar wat een bijzonder museum.

De losse stoelen voor de bezoekers om ergens rustig naar te kijken is een uitkomst dat ik in veel musea mis, mijn compliment.

Mijn moeder en ik hebben genoten van de diverse tentoonstellingen en de gastvrije ontvangst van de medewerkers.

Wat een beleving, ik kom hier zeker een keer terug al is het maar om een echte Dutch Design stoel te winnen

1. INLEIDING

DIANA A. WIND
DIRECTEUR

2009 was een succesvol jaar voor het Stedelijk Museum Schiedam. Ruim 86.000 bezoekers kwamen naar een breed palet aan tentoonstellingen kijken en namen deel aan de vele activiteiten die in het museum en op locatie zijn georganiseerd.

Het tentoonstellingsbeleid staat voor een grote variëteit aan exposities.

Publiekstrekking, actuele thema's in de beeldende kunst, solo's, signalerende presentaties in de serie Unisono, particulier verzamelen en tentoonstellingen over de (recente) geschiedenis van Schiedam vormen samen het programma. Elke tentoonstelling kent meerdere communicatielagen waarbij de bezoeker de vrijheid heeft om te genieten van de geëxposeerde werken en/of zich verder te verdiepen in de achtergronden van het werk en de kunstenaars door de zaalteksten, audiovisuele ondersteuning en het Bulletin dat bezoekers bij aankomst gratis meekrijgen.

In 2009 waren maar liefst twee publiekstrekkingen geprogrammeerd:

Constant. In het atelier. Tegen de stroom in naar essentie en Mexico: Expected/Unexpected. Actuele allianties in de kunst. De solotentoonstelling **Iris van Dongen. Suspicious. Tekeningen 2003 – 2009** bleek onverwachts bij velen geliefd.

Het Stedelijk Museum Schiedam is een museum dat kwaliteit combineert met toegankelijkheid. We streven ernaar om onze activiteiten, onconventioneel en verrassend te laten zijn. De aansluiting op de belevingswereld van de bezoekers en de ontwikkelingen in de maatschappij staan daarbij centraal.

Het Stedelijk Museum Schiedam werkt al enige jaren met een doorlopende leerlijn voor het basisonderwijs. Deze bestaat uit vier educatieve projecten verdeeld over de groepen 1 tot en met 8. Voor het voortgezet onderwijs ontwikkelde de afdeling Educatie & Publieksbegeleiding een theatrale rondleiding met de titel **Wat doet me Wat?** Het uitgangspunt is dat er op twee verschillende manieren naar kunst kan worden gekeken: vanuit de ratio en vanuit het gevoel. **CKV op maat** zijn rondleidingen met workshops in 't Atelier die afgestemd zijn op de wensen van de school. In 2009 hebben negen verschillende scholen hiervan gebruik gemaakt. Het museum ontving in 2009 ruim 8.000 bezoekers speciaal voor educatieve activiteiten. Dat is bijna twee keer zo veel als waar het museum op had ingezet.

Het museum vindt samenwerking met instellingen die elkaar versterken belangrijk. Niet alleen met culturele organisaties maar ook met partijen die het Stadstoerisme versterken, zoals het Theater aan de Schie, Stichting Kunstwerkt, Bibliotheek Waterweg, Gemeente Archief Schiedam, de Historische Vereniging Schiedam, Stichting De Groten

van Schiedam, het Coöperatiemuseum en Stichting De Schiedamse Molens, Ketelfactory, Centrum Management, Stichting Brandersfeesten Schiedam en vele andere organisaties.

Hoogtepunt voor Schiedam was de landelijke Sinterklaas intocht. Verschillende ruimtes van het museum waren omgebouwd tot het *Sinterklaaspaleis*. Bijna 25.000 kinderen, ouders en grootouders bezochten het paleis en de tentoonstellingen met een speciale speurtocht.

Door de internationale kredietcrisis is de samenwerking met de Caixa Nova uit Gallicië (Spanje) opgeschort tot nader orde. Het museum heeft wel met delen van de collectie deelgenomen aan prestigieuze tentoonstellingen in het buitenland zoals **Cold War Modern Design 1945-1970** (Victoria & Albert Museum in Londen, MART in Rovereto (Italië) en Lithuanian Art Museum in Vilnius (Litouwen)) en **Intensely Dutch** (The Gallery of New South Wales, Sidney, Australië). Aan vele Nederlandse musea en andere erfgoedinstellingen is werk in bruikleen gegeven voor tentoonstellingen. (zie Bijlage VII)

Een belangrijke mijlpaal voor het museum is dat het nieuwe depot voor negentig procent is ingericht. De kerncollecties moderne kunst zijn goed toegankelijk en er wordt nu gestart met een definitieve standplaatsregistratie waardoor onderzoek naar de collectie mogelijk is en er aan collectiecatalogi gewerkt kan worden. Dankzij een groep loyale vrijwilligers en

twee professionals kan de afdeling Collectie Management de acties die afgesproken zijn met het Erfgoedhuis Zuid-Holland de komende jaren nakomen.

Ondanks de grootscheepse verbouwing van het museumgebouw blijft het historische pand toch een zorgenkind. Een aantal problemen zoals de houten zoldervloer in de rechtervleugel waar een aantal keren lekkages hebben plaatsgevonden, schimmel en vochtdoorslag tussen en onder de ramen, afzuiging van de *Giudici Kapel* en lekkage in de *Giudici Kapel* en in het *Museumcafé* krijgen niet voldoende aandacht bij de eigenaar van het pand. De beveiliging van de zalen is naar tevredenheid afgerond; de buitenschil komt nu onder de loep.

De financiële afhandeling van de verzelfstandiging is naar tevredenheid verlopen maar heeft veel tijd in beslag genomen. De kredietcrisis heeft ook Schiedam getroffen. Met ingang van 2010 ontvangt het museum aanzienlijk minder subsidie. Dit zal zijn effect hebben op de omvang en de variëteit van het tentoonstellingsprogramma en de educatieve activiteiten.

2. PUBLIEK & PRESENTATIE

DE AFDELING PUBLIEK & PRESENTATIE BESTAAT UIT DE CONSERVATOREN, DE MEDEWERKERS EDUCATIE & PUBLIEKSBEGELEIDING EN DE MARKETINGMEDEWERKERS. DE AFDELING BEPAALT SAMEN MET DE DIRECTIE HET TENTOONSTELLINGS- EN ACTIVITEITENPROGRAMMA. DE TENTOONSTELLINGEN WORDEN UITGEVOERD DOOR PROJECTGROEPEN WAARBIJ DE AFDELINGSHOOFDEN EN DE MEDEWERKERS VAN DE AFDELING PUBLIEK & PRESENTATIE PROJECTLEIDER ZIJN.

2.1. Tentoonstellingen

Het Stedelijk Museum Schiedam heeft in 2009 zowel in het museum als op locatie zestien tentoonstellingen gemaakt, waarvan drie over de (recente) geschiedenis van Schiedam. Twee bijzondere presentaties op locatie waren in de *Commissiekamer van de Tweede Kamer* een keuze uit de collectie hedendaagse kunst en op de *Kunst- en Antiexsalon Primavera* liet het museum een voorproefje zien van de tentoonstellingen die in 2009 in het museum te zien waren. De nieuwe promotiefilm over het museum, gemaakt door Jan de Rode, ging er in première.

Onder de titel **Tegenbeeld. CoBrA, nieuwe aanwinsten** opende de nieuwe collectiepresentatie met CoBrA-aanwinsten. Het betreft hier werken in langdurig bruikleen van Karel Appel, Corneille, Lucebert en Theo Wolvecamp. De bruikleengevers zijn het Instituut Collectie Nederland (ICN) en particuliere verzamelaars die in 2008 meewerkten aan de tentoonstelling **60 jaar CoBrA. De kleur van vrijheid**. De nieuwe aanwinsten zijn gecombineerd met de toppers uit de CoBrA-collectie.

De collectie van het Stedelijk Museum Schiedam bestaat voornamelijk uit werk op papier en schilderijen. Om de collectie te verbreden en beter aan te laten sluiten bij de ontwikkelingen in de beeldende kunst is in de jaren negentig besloten ook fotografie en video te verzamelen. In **Tegenbeeld. Video's uit de collectie** waren *The Secret Garden* (1998) van A.P. Komen/Karen Murphy en *Kilowatt Dynasty* (2002) van Saskia Olde Wolbers te zien.

Het werk van Bert Loerakker is goed vertegenwoordigd in de collectie van het museum door de schenking van de Stichting Altena Boswinkel Collectie. Begin 2008 brandde het atelier van Loerakker af waarbij een groot deel van zijn werk verloren ging. Het Museum Van Bommel Van Dam in Venlo bood hem een solotentoonstelling van recent werk aan. Wij nodigden hem uit om als gastconservator een collectiepresentatie te maken waarbij hij zijn eigen werk

combineert met werk van andere kunstenaars uit de collectie.

Bij zes tentoonstellingen verschenen publicaties. Het boek van Iris van Dongen verkocht zo goed dat het tijdens de tentoonstelling is herdrukt. Het boek van Trudy van der Horst over Constant is het best verkochte artikel in de *Museumwinkel*.

Het museum maakte drie tentoonstellingen over de geschiedenis van Schiedam. De tentoonstelling **Heilige Liduina en Heks Marye. Twee sterke vrouwen van Schiedam** was in de *Stadswinkel* te zien. Deze tentoonstelling stond gepland voor 2008, maar is op verzoek van de Gemeente Schiedam doorgeschoven naar 2009 om onderdeel uit te maken van het thema **Sterke Vrouwen** van de Stichting De Groten van Schiedam.

In samenwerking met het Gemeente Archief Schiedam en de zonen van Toon en Martien de Wit was in het najaar in de tentoonstelling **Fabriek van Stalen Meubelen, Gebroeders De Wit, Schiedam** de bedrijfsgeschiedenis van deze bijzondere firma te zien.

In de *Foyer van het Theater aan de Schie* waren bezoekers enthousiast over de presentatie **Art Nouveau, Jugendstil en Art Deco uit de historische collectie**.

2.2. Educatie & Publieksbegeleiding

De afdeling Educatie & Publieksbegeleiding is als onderdeel van de afdeling Publiek & Presentatie beleidsmatig betrokken bij de positionering en ontwikkeling van het

museum in de maatschappij. Zowel inhoudelijk als uitvoerend streeft de afdeling ernaar om zo'n breed mogelijk publiek aan het museum te binden. Educatie & Publieksbegeleiding richt zich op groeps- en het individueel bezoek. Het groepsbezoek is onderwijs gebonden of bestaat uit bezoekers die in groeps- of verenigingsverband naar het museum komen.

Onderwijs

Het museum biedt het basis- en voortgezet onderwijs in totaal zes projecten waarvan een deel op maat is gemaakt. Bij het **basisonderwijs** bestaat elk project uit een interactieve rondleiding op zaal met aansluitend een praktische opdracht in *'t Atelier*. De nadruk ligt op vier belangrijke aspecten in de beeldende kunst: kleur, techniek, inspiratie en kunst in relatie tot de maatschappij. Wanneer leerlingen deze leerlijn volgen, doorlopen ze de verschillende fasen van kunstperceptie afgestemd op hun ontwikkelings- en leerniveau. De museumdocenten kunnen in deze projecten ook flexibel zijn met de keuze van de kunstwerken die besproken worden, waardoor het goed aansluit op het leerniveau van de groep.

In 2009 zijn vier projecten uitgevoerd:

Kleuren speuren voor groep 1 en 2, **Pak me dan** voor groep 3 en 4, **Spookbeelden** voor groep 5 en 6 en **De ideale wereld** voor groep 7 en 8.

Onder leiding van museumdocenten bekijken en bespreken leerlingen bij **Kleuren speuren** kleurrijke kunstwerken zoals de schilderijen, tekeningen en sculpturen van de CoBrA-kunstenaars. De leerlingen ontdekken kleuren en hun betekenis. In het project **Pak me dan** grabbelen leerlingen een voorwerp uit een ton. Met het voorwerp in de hand gaan ze op zoek naar een kunstwerk dat zij er bij vinden passen. De leerlingen leren kijken vanuit een nieuw gezichtspunt en maken spelenderwijs kennis met de verschillende toegepaste technieken en materialen in de beeldende kunst. Bij **Spookbeelden** nemen leerlingen optioneel een foto of een plaatje mee van een beeld dat in hun hoofd is blijven 'spoken'. In een interactieve rondleiding bespreken en bekijken de leerlingen een aantal twee- en driedimensionale werken en maken kennis met het fenomeen inspiratie. Aan de hand van prikkelende vragen over het werk van maatschappelijk betrokken kunstenaars wordt bij het project **De ideale wereld** ingegaan op de weerslag van idealen en identiteit op de moderne en hedendaagse kunst.

De projecten met een doorlopende leerlijn worden regelmatig aangepast aan de tijdelijke tentoonstellingen. Bij het project **De ideale wereld** werd de tentoonstelling **Mexico: Expected/Unexpected. Actuele allianties in de kunst** ingezet, waarbij aandacht werd besteed aan nationaliteiten en nationale identiteiten en het

maatschappelijk engagement van kunstenaars.

Voor het voortgezet onderwijs ontwikkelde de afdeling een theatrale rondleiding met de titel **Wat doet me Wat?** Het uitgangspunt is dat er op twee verschillende manieren naar kunst kan worden gekeken: vanuit de ratio en vanuit het gevoel. Twee acteurs, de rationele Ot en de gevoelsmatige Iet, kijken nadrukkelijk op hun eigen manier naar de kunstwerken. Ze betrekken de leerlingen in hun discussies, waardoor ze beter naar kunst gaan kijken. Deze theatrale rondleidingen zijn bij de scholen populair en worden indien nodig toegesneden op de nieuwe tentoonstellingen.

CKV op maat zijn rondleidingen met workshops in 't *Atelier* die afgestemd zijn op de wensen van de school. De volgende scholen uit het voortgezet onderwijs hebben deelgenomen: Praktijkschool de Wegwijzer, OSG Schiedam, Life College Schiedam, Schravenlant Schiedam, Spieringshoek Schiedam, College VOS Vlaardingen, Geuzencollege Vlaardingen, Sint Jozef MAVO Vlaardingen en Via Melanchton Rotterdam.

Om de docenten op een persoonlijke manier te informeren wordt jaarlijks een docentenmiddag georganiseerd. De medewerkers van de afdeling Educatie & Publieksbegeleiding geven een toelichting op het educatieve programma van het volgende schooljaar. In april 2009 vond deze docentenmiddag plaats.

Activiteiten voor groepen en individuele bezoekers

Er zijn verschillende soorten rondleidingen en workshops georganiseerd voor groepen en individuele bezoekers. Rondleidingen kunnen een onderdeel zijn van arrangementen in het museum en in de stad. Tevens worden er gratis instaprondleidingen gegeven tijdens lokale en landelijke evenementen.

Tijdens de openingen van de tentoonstellingen en concerten van het **Jazzpodium Waterweg** kunnen kinderen gratis schilderen en tekenen onder begeleiding van een museumdocent.

Het museum bood een speciaal **Zomerarrangement** aan in samenwerking met de chocolademaker De Bonte Koe Chocoladekunst. Hierbij kreeg het publiek een rondleiding langs de topstukken uit de collectie om vervolgens geïnspireerd een workshop te volgen bij De Bonte Koe Chocoladekunst.

Publieksbegeleiding

Om het publiek zo goed en toegankelijk mogelijk te informeren verschijnen bij de tentoonstellingen zaalteksten, zaalfolders en audiovisuele producties.

2.3. Marketing

Product, Locatie en Personeel

De afdeling Marketing is als onderdeel van de afdeling Publiek & Presentatie beleidsmatig betrokken bij de positionering en ontwikkeling van het museum in de

maatschappij. Zowel inhoudelijk als uitvoerend streeft de afdeling ernaar om een dergelijk breed mogelijk publiek aan het museum te binden door de naamsbekendheid van het museum nog meer te vergroten en de tentoonstellingen en activiteiten onder een breed publiek onder de aandacht te brengen via sales promotion, reclame en vrije publiciteit. Jaarlijks voert de afdeling een publieksonderzoek uit en worden klachten naar tevredenheid van de bezoekers afgehandeld. De resultaten van het publieksonderzoek, de klachten en de opmerkingen in het gastenboek zorgen voor aanpassingen in het gebouw en de publieksbegeleiding. Uit alle metingen blijkt dat het balie- en bewakingspersoneel als bijzonder vriendelijk door bezoekers wordt ervaren.

Prijsbeleid

Het museum hanteert een gevarieerd prijsbeleid om zo veel mogelijk bezoekers de kans te geven van het museum gebruik te maken. Op woensdag, tijdens de lokale en landelijke evenementen en tijdens de openingen van tentoonstellingen is de toegang gratis. Het museum accepteert alle landelijke en internationale kortingskaarten. In mei 2009 is de Schiedampas geïntroduceerd. Deze pas die alle Schiedammers voor € 2,50 kunnen kopen, geeft onder andere gratis toegang tot het museum.

Bij kostbare publiekstrekking heft het museum een toeslag op het entreegeld, zoals bij **Mexico: Expected/ Unexpected. Actuele allianties in de kunst.**

Bezoekcijfers

Met de Gemeente Schiedam heeft het museum een prestatieafspraken gemaakt van 40.000 bezoekers waarvan de helft een betalende bezoeker is. Bijna 20.000 bezoekers hebben met of zonder korting entreegeld betaald.

Ook vindt de Gemeente het belangrijk dat het museum zo veel mogelijk doelgroepen bereikt. Om dit te realiseren organiseert het museum op locatie gratis tentoonstellingen. Op woensdagen, tijdens lokale en landelijke evenementen en tijdens de openingen van tentoonstellingen is het museum gratis toegankelijk.

Promotie

Reclame

In 2009 zette de afdeling Marketing actief in op buitenreclame en radio- en Tv-spots. Gedurende het gehele jaar staan advertenties in de landelijke dagbladen en kunsttijdschriften.

Bij de tentoonstelling **Constant. In het atelier. Tegen de stroom in naar essentie** is buitenreclame landelijk ingezet. Bij deze tentoonstelling is eveneens reclame gemaakt op TV bij *Ster en Cultuur*. Ook bij de tentoonstelling **Iris van Dongen. Suspicious. Tekeningen 2003 -2009** is een

reeks spotjes bij *Ster en Cultuur* uitgezonden. De tentoonstelling **Mexico: Expected/Unexpected. Actuele alliantie in de kunst** heeft met een outdoorcampagne, Tv-spots bij *Ster en Cultuur* en radio commercials bij *Meta de Vries, Lekker weg in eigen land* en eigen advertenties in de dagbladen een landelijke campagne gekregen.

Sales Promotion

Het museum neemt deel aan vele lokale, regionale en landelijke evenementen, uitmarkten en beurzen om het museum en de stad op de kaart te zetten (zie bijlage IV). Tijdens de uitmarkten en de beurzen worden tasjes en folders uitgedeeld.

Vrije Publiciteit

Het doel van vrije publiciteit is om zoveel mogelijk aandacht van de media te genereren en dit is ruimschoots bereikt. Over het museum en de tentoonstellingen zijn in het eerste halfjaar, maar liefst 45 vermeldingen verschenen in de landelijke dagbladen, waarvan 29 recensies. Dat is bijna twee keer per week. In de regionale dagbladen stonden 95 recensies en in opiniebladen en life style magazines verschenen 54 artikelen. Over het algemeen is zeer lovend over de tentoonstellingen geschreven.

Radio- en televisieprogramma's besteedden 34 keer aandacht aan het museum: Radio 1 Opium, NPS Kunststof, VPRO De Avonden,

RTV Rijnmond en veelvuldig op Radio Schiedam en ZOS Radio.

TV Moois heeft bij **Iris van Dongen**.

Suspicious. Tekeningen 2003 -2009 en **Family Affairs. Sara Blokland, Daan van Golden, Peter Hellemons, Rini Hurkmans, Bert Sissingh/Sjoukje Boersma** een waardevolle documentaire gemaakt en die vervolgens uitgezonden op RTV Rijnmond.

Website

Het Stedelijk Museum Schiedam startte in 2007 met de registratie van digitale bezoekers. In 2009 hebben 148.500 unieke bezoekers de website van het museum bezocht. Vanaf september 2009 is er een grote stijging in de unieke bezoekers waar te nemen. Bij de opening van tentoonstellingen stijgt het gemiddelde bezoek met 1.000 per week. Ook na het verschijnen van een recensie in de media worden er meer digitale bezoekers geregistreerd. Het gevolg van de landelijke campagne voor de tentoonstelling **Mexico: Expected/Unexpected. Actuele allianties in de kunst** verklaart de toename van bezoekers in de laatste maanden.

3. COLLECTIE- MANAGEMENT

DE AFDELING COLLECTIEMANAGEMENT ZORGT VOOR HET BEHEER EN BEHOUD, REGISTRATIE EN (BEELD)DOCUMENTATIE VAN DE COLLECTIE VAN DE GEMEENTE SCHIEDAM. BRUIKLEENAANVRAGEN VAN OBJECTEN EN FOTO'S UIT DE COLLECTIE DOOR MUSEA EN ANDERE ERFGOEDINSTELLINGEN EN INTERNE BRUIKLEENAANVRAGEN VOOR DE EIGEN COLLECTIEPRESENTATIES WORDEN DOOR DE AFDELING AFGEHANDELD.

Nulmeting Erfgoedhuis Zuid-Holland

In opdracht van de gemeente Schiedam heeft het Erfgoedhuis Zuid-Holland onderzocht in hoeverre het museum zijn afspraken is nagekomen die zijn opgesteld in de Actielijst van de Nulmeting uit 2008. Doordat pas in de loop van 2009 het grootste deel van de collectie in het depot is geplaatst, waren niet alle objecten in de gegeven tijd vindbaar en was de standplaatsregistratie onder de maat. Het museum heeft voor het eerst in ruim 100 jaar een professioneel depot. Het kost tijd om aan alle eisen van het Erfgoedhuis Zuid-Holland te kunnen voldoen. In de komende jaren zal een flinke slag worden gemaakt. In **Bijlage I. Prestatieafspraken** staan de punten uit de

Actielijst opgesteld door het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

Inrichting Depot

Het streven was om de inrichting van het depot in 2009 af te ronden. Door ruimtegebrek is met instemming van de Gemeente Schiedam 200m² extra depotruimte gehuurd. Inmiddels is 90% van de collectie in het depot geplaatst. In 2010 kan begonnen worden met een definitieve standplaatsregistratie.

Naast de collectie van de gemeente worden ook de collecties van het Nationaal Coöperatie Museum en Stichting De Schiedamse Molens in het depot bewaard.

Ontsluiting van de collectie met de Art en Architecture Thesaurus

De ontsluiting van de collectie aan de hand van gestandaardiseerde terminologie is voor de kunst van na 1945 voor een deel gerealiseerd. Voor de Kunst- en Cultuurhistorische Collectie dient nog onderzoek te worden gedaan naar geschikte terminologie. De Jenevercollectie is nog niet op nationaal niveau gestandaardiseerd beschreven. Deze collectie is specifiek Schiedams. Het is de bedoeling om met het Jenevermuseum in Hasselt de terminologie vast te stellen.

Protocollen

De afdeling Collectiemanagement heeft in 2009 protocollen opgesteld voor bruikleenvergoedingen en vergoeding voor fotografie.

Beelddocumentatiesysteem

Een speciaal project bij het Stedelijk Museum Schiedam is de ontwikkeling van een eigen beelddocumentatiesysteem. In het kader van dit project zijn standaarden opgesteld voor het fotograferen van de eigen collectie en het maken van zaaloverzichten van tentoonstellingen om zodoende hoogwaardig digitaal beeldmateriaal te verkrijgen dat gebruikt kan worden voor drukwerk en publicaties. Op dit moment bestaat het beelddocumentatiesysteem uit meer dan 2.527 hoge resolutie afbeeldingen.

Definiëren kerncollecties van de Kunst- en cultuurhistorische collectie

In 2009 is begonnen met het in kaart brengen van de verschillende kerncollecties van de Kunst- en Cultuurhistorische Collectie. Dit jaar werden de deelcollecties schilderkunst, grafiek en tekenkunst, beeldhouwkunst, keramiek, kleding, meubilair, speelgoed en wapens onder de loep genomen.

4. FACILITY- MANAGEMENT

DE AFDELING FACILITYMANAGEMENT ONDERSTEUNT HET MUSEUM OP HET GEBIED VAN VEILIGHEID, GEBOUWBEHEER, SERVICE VOOR DE BEZOEKERS (MUSEUMWINKEL, 'T ATELIER, MUSEUMCAFÉ), VERHUURACTIVITEITEN EN LEVERT (HUISHOUDELIJKE) DIENSTEN AAN DE INTERNE ORGANISATIE.

Safety & Security

Het Stedelijk Museum Schiedam besteedt continue aandacht aan de optimalisering van de veiligheid van bezoekers, medewerkers en kunstwerken die op zaal hangen. Begin 2009 heeft het museum een AED (Automatische Externe Defibrillator) aangeschaft om nog beter toegerust te zijn bij calamiteiten. Bij personen met een circulatiestilstand is een AED het reanimatiehulpmiddel.

De ontruimingsoefening die stond gepland is niet doorgedaan omdat de beveiliging van de zaaldeuren nog niet in orde was en zal in 2010 plaatsvinden.

Sint Jacobs Gasthuis

Het monumentale neoclassicistische gebouw waarin het museum is gehuisvest, is eigendom van de Gemeente Schiedam. Na de verzelfstandiging van het museum heeft de afdeling Vastgoed & Grondbedrijf van de Gemeente Schiedam een bouwkundig rapport laten opstellen. Uit dit rapport is gebleken dat het gebouw in redelijke tot

goede staat verkeert. Variërend van urgent tot lage prioriteit stelde Vastgoed & Grondbedrijf in overleg met het museum een lijst met aandachtspunten op. Een aantal van deze aandachtspunten is uitgevoerd.

De afdeling Vastgoed & Grondbedrijf heeft helaas in 2009 nog geen besluit genomen over de houten vloer van de klimaatkamer op zolder in de rechter vleugel. Sinds de renovatie is een aantal keren lekkage op de onderliggende zaal geweest. De kunstwerken liepen daar een groot risico.

Een ander belangrijk nog op te lossen gebrek is de vochtdoorslag op meerdere plaatsen in het gebouw, zowel door de muren heen als tussen de ramen en het beveiligingsglas. Vocht en schimmel tasten het gebouw aan en zijn een bedreiging voor de kunstwerken.

Ook moet er nog steeds een adequate oplossing komen voor het te hoge geluidsniveau van de klimaatinstallatie in de tentoonstellingszalen en de kantoorruimtes. De bezoekers klagen over het geluid.

In 2009 zou het pand Hoogstraat 116 aan het museum worden toegevoegd. Uitstel van besluitvorming heeft vertraging opgeleverd. In 2010 wordt het pand opgeleverd.

Eind 2009 heeft de DCMR een analyse van het energiegebruik gemaakt. De energiebesparende maatregelen die de DCMR voorstelt wordt in 2010 in samenspraak met de afdeling Vastgoed & Grondbedrijf in een plan van aanpak opgenomen en ingediend bij DCMR.

Publiekservice

Museumwinkel

De Museumwinkel heeft voor 2009 een mooi resultaat geboekt wat mede te danken is aan de herinrichting van de winkel. Het verkoopoppervlak is hiermee vergroot. De Museumwinkel biedt een mooi en uniek assortiment keramiek, sieraden, kinderspeelgoed, boeken, designartikelen en sieraden. De sieraden zijn unica en laag geprijsd. Bij de meeste tentoonstellingen probeert de winkel bijbehorende ansichtkaarten in het assortiment op te nemen. Ook de steeds wisselende gadgets en designartikelen worden gewaardeerd door het winkelend publiek (zie Bijlage X)

Museumcafé

Het Museumcafé Grand Café CoBrA wordt beheerd door de Vermaat Groep. De omzet van 2009 blijft behoorlijk achter op de kosten die gemaakt worden. De personeelskosten zijn te hoog in vergelijking met de omzet. Bezoekers aan het Sinterklaaspaleis hebben de omzet van het laatste kwartaal goedge maakt.

Verhuringen

Het museum neemt een bescheiden plek in op de commerciële markt van feesten, recepties, bijeenkomsten en congressen. In 2009 boekte de afdeling veertien commerciële verhuringen en tweeëntwintig niet-commerciële verhuringen. De omzet van verhuringen voldoet nog niet aan de

doelstelling. De Vermaat Groep heeft moeite de locatie te verhuren omdat er naast de Giudici Kapel geen nevenruimtes beschikbaar zijn en men problemen heeft met het parkeren in de directe omgeving van het museum. Schiedam spreekt mensen minder aan dan bijvoorbeeld Leiden of Delft.

Met de afdeling Marketing zijn activiteiten uitgezet om de omzet te verhogen. Er wordt samengewerkt met evenementenorganisaties binnen Schiedam en Stichting Promotie Schiedam zal de verhuurlocaties van Schiedam beter op de kaart zetten.

5. PERSONEEL & ORGANISATIE

PERSONEEL & ORGANISATIE IS EEN ONDERDEEL VAN HET BEDRIJFSBUREAU VAN WAARUIT OOK FINANCIËN, AUTOMATISERING EN DE INTERNE COMMUNICATIE GEREGLD WORDEN.

Analyse

Het Stedelijk Museum Schiedam is een moderne organisatie waar meer vrouwen dan mannen werken, bijna de helft een parttime aanstelling heeft en waar mensen in dienst zijn met verschillende etnische achtergronden. Vrijwilligers en freelancers vormen een hechte groep die zich samen met de vaste medewerkers inzetten om van het museum een succes te maken.

Opbouw personeelsbestand	Aantal
Vaste medewerkers	26
Freelancers	18
Vrijwilligers	14
Totaal	58

Verdeling naar geslacht	Aantal
Man	11
Vrouw	15
Totaal	26

Fulltime - parttime	Aantal
100%	12
90% - 80%	7
80% - 50%	7
Totaal	26

Leeftijdsoopbouw	Aantal
20 – 30	1
31 – 40	7
41 – 50	11
51 – 60	5
> 60	2
Totaal	26
Gemiddelde leeftijd	44

Ziekteverzuim	%
Man	2,64
Vrouw	3,32
Totaal	3,00

Het gemiddeld landelijk ziekteverzuim voor de Culturele en Overige Dienstverlenende Sector bedroeg volgens het CBS 4,3%. Het Stedelijk Museum Schiedam scoort flink lager. Bijna de helft van het ziekteverzuim 2009 werd veroorzaakt door langdurige ziekte van een van de medewerkers. Het verzuimpercentage is ten opzichte van 2008 (5,67%) met bijna de helft afgenomen. Vier medewerkers hebben geen enkele dag verzuimd.

Aantal medewerkers met een BHV certificaat

7 (waarvan 1 tevens EHBO gekwalificeerd)

Raad van Toezicht

John A.W.J. Leerdam, voorzitter
 Jacob D. Wiersma, vice voorzitter
 Harry de Vries, secretaris
 René F. van den Bichelaer
 Irene Gerrits
 Marlite E. Halbertsma
 Vacature

Personeelssamenstelling**Directie**

Diana A. Wind

Managementteam

Diana A. Wind, directeur
 Nicole Theeuwes, hoofd afdeling publiek & presentatie, plaatsvervangend directeur
 Wilfred van Brunschot, hoofd bedrijfsbureau
 Sonja Koemans, facility manager
 Christel Kordes, manager collecties

Secretariaat

Mieke Graumans, management assistente

Afdeling Publiek & Presentatie

Nicole Theeuwes, hoofd publiek & presentatie

Conservatoren

Colin Huizing, senior conservator
 (in dienst per 16 maart 2009)
 Dirk-Jan List, historisch conservator
 Wilma Sütö, conservator moderne en hedendaagse kunst
 Michelle van Lanschot, stagiaire
 Jan Peter Verhagen, stagiaire

Projectbureau

Erik Bouma, assistent conservator historische tentoonstellingen/manager tentoonstellingen
 Roelie Zijlstra, assistent conservator moderne en hedendaagse kunst/registrar
 Peter Heijnsbroek, vrijwilliger

Freelancers

Mia van den Burg
 Pim van Halem
 Wouter van Meel
 Stijn Claassen
 Edwin de Koster
 Eric Sep
 Rens van Vuuren

Marketing

Lobke Broos, marketing medewerker
 Henny van Leeuwen, marketing medewerker
 (in dienst per 1 juni 2009)
 Vincent van de Kerk, marketing medewerker
 (uit dienst per 1 juni 2009)
 Chan Mi Schouten, stagiaire
 Marieke Alleblas, stagiaire
 Jeanne Poot, vrijwilliger

Educatie & Publieksbegeleiding

Irene Constandse, senior medewerker
 Monique Veldhoven, junior medewerker
 Liesbeth Eshuis, vrijwilliger
 Sanne Avenhuis, stagiaire

Freelance Museumdocenten

Eke van Berge Henegouwen

Geertrui van der Craats

Hanny Hazenbroek

Jacqueline van Soest

Els Scheffers

Eric Vercrujssse

Jules van de Vuurst de Vries

Elly van der Water

Sofie Wentholt

Afdeling Collectie Management

Christel Kordes, manager collecties

Edwin Bonte, medewerker registratie/depot

(uit dienst per 1 juni 2009)

Elvira Omerovic, freelance

Vrijwilligers

Denise Lesley Carr

Frans Etman

Ser Louis

Bas Maliepaard

Jacqueline van Soest

Bets Stevens

Truus Verweij - de Graaff

Joop Vriezen

Afdeling Bedrijfsbureau

Wilfred van Brunschot, hoofd bedrijfsbureau

Rob Droog, medewerker automatisering

(detachering BGS met ingang van 16 september 2009)

Peter Konings, medewerker automatisering

(detachering BGS beëindigd per 15 juni 2009)

Hester Verhaal, medewerker bedrijfsbureau

Afdeling Facility Management

Sonja Koemans, facility manager

Iris Vink, administratief medewerkster

Floormanagers

Ed van Gulik

Marieke Julius

Balie/Museumwinkel

Jacqueline van Asten-Noordijk

Odi Boshuizen

Marian den Hertog (detachering BGS)

Hester Verhaal

Nina Valkhof, freelance

Vrijwilligers balie/museumwinkel

Lenneke Hasselbach

Jacqueline Heijman

Jeanne Poot

Sjanie Ruiterveld

Kaspar Smoolenaars

Beveiliging

John de Roo, eerste beveiliging

Raymond Hoefman

Vincent Hoftijzer

(in dienst per 1 oktober 2009)

Ramon Luxenburg

Remco Rolandus

Jimmy Sowdagar

(uit dienst per 1 september 2009)

Medewerkers met een bestuurlijke functie
en/of deelname aan museale werkgroepen

Diana A. Wind

bestuurslid Nederlandse Museum Vereniging

bestuurslid Stichting Jazzpodium Waterweg

bestuurslid Stichting Yellow Fellow,

Woudrichem

lid kunstcommissie Erasmus Universiteit,

Rotterdam

lid Toetsingscommissie Kunst- en Antieksalon

Primavera

Nicole Theeuwes

secretaris van de Sectie Kunstmusea,

Nederlandse Museum Vereniging

Sonja Koemans

lid van het Platform voor Museale

Ontvangsten en Evenementen

Christel Kordes

lid werkgroep Conservering Moderne

Materialen van de Stichting Behoud

Moderne Kunst.

lid van de Spectrum Groep (houdt zich bezig

met de implementatie van de

bedrijfsprocessen van Collectiemanagement

in museaal Nederland).

Wilma Sütö

lid Raad van Toezicht, Nederlands

Fotomuseum, Rotterdam

lid adviescommissie beeldende kunst, Prins

Bernhard Cultuurfonds

voorzitter Koninklijke Prijs voor Vrije

Schilderkunst

adviseur en jurylid Volkskrant Beeldende

Kunst Prijs

Dirk-Jan List

bestuurslid Nederlandse Vereniging Kostuum,

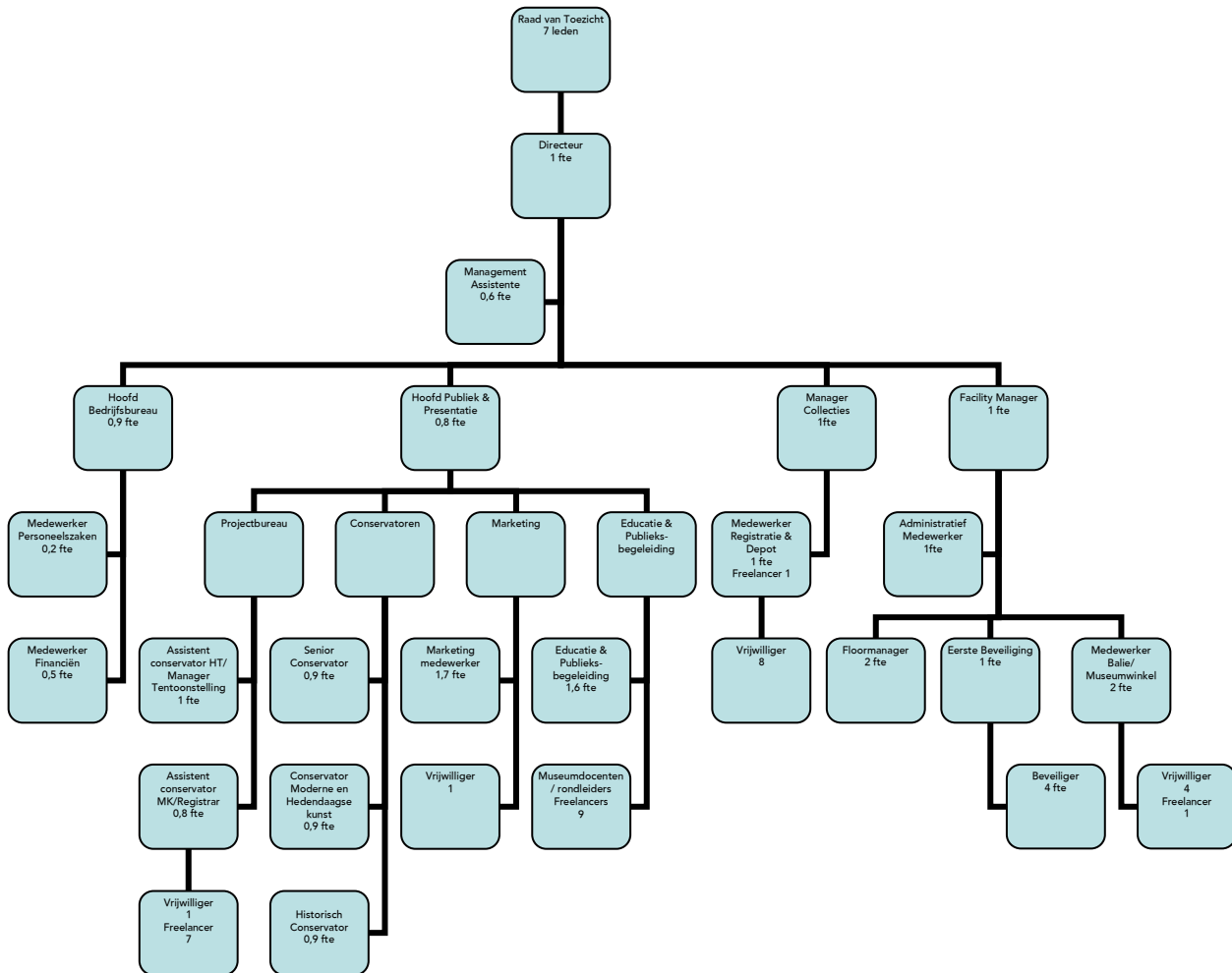
Kant, Mode en Streekdracht

Lobke Broos

bestuurslid Marketingplatform Rotterdamse

Musea

ORGANOGRAM

FINANCIËN

OP 1 APRIL 2008 IS HET STEDELIJK MUSEUM SCHIEDAM VERZELFSTANDIGD. HET WAS DE INTENTIE VAN DE GEMEENTE SCHIEDAM EN DE STICHTING OM 2008 TE BESCHOUWEN ALS EEN OVERGANGSJAAR WAARBIJ DE WERKELIJKE KOSTEN VAN HET MUSEUM OVER 2008 LEIDEND VOOR DE DEFINITIEVE VASTSTELLING VAN DE SUBSIDIE ZOU ZIJN. IN 2009 BLEKEN VERSCHILLENDE POSTEN TE LAAG BEGROOT TE ZIJN. DE GEMEENTE HEEFT EEN STRUCTURELE VERHOOGING VAN DE SUBSIDIE MET € 124.000,00 TOEGEKEND.

Ondanks het feit dat de Stichting een groot deel van het jaar met een voorlopige begroting heeft gewerkt is het jaar afgesloten met een klein tekort (zie Jaarrekening 2009). Het bedrag dat is gereserveerd voor afschrijving is gelijk aan het tekort.

De Stichting heeft van het Fonds Schiedam Vlaardingen e.o. een subsidie van € 100.000,00 ontvangen voor de tentoonstelling **Mexico:**

Expected/Unexpected. Actuele allianties in de kunst. Deze inkomsten waren niet begroot. Door een toeslag op de tentoonstelling zijn ook de inkomsten uit entreegelden hoger uitgevallen.

De kosten voor de educatieve projecten voor het basis- en voorgezet onderwijs zijn

hoger dan begroot doordat twee keer zo veel leerlingen zich hebben ingeschreven voor de projecten. Dit enorme succes zorgt voor meer personeelskosten. In de begroting staat een subsidiebedrag van € 15.000,00 aan inkomsten begroot voor educatieve activiteiten. Omdat de activiteiten veel minder kosten dan aanvankelijk werd gedacht is geen extern geld aangevraagd.

Het museum heeft in 2009 een nieuwe sponsor aan zich gebonden. D&S Vastgoed heeft zijn naam verbonden aan een van de grote zalen van het museum voor in ieder geval een periode van twee jaar. In een tijd van recessie is het museum blij met zo'n succes.

In 2009 zijn vooral de personeelskosten hoger dan begroot. Dit heeft te maken met een niet begrootte 13e run van de salarissen uit 2008, die ten laste van 2009 zijn geboekt. Verder zijn de pensioenkosten hoger door de verhoging van de premie door het ABP als gevolg van de kredietcrisis. Tevens moest een freelancer worden ingehuurd ter vervanging van een vertrokken medewerker op Marketing.

De belangrijkste conclusie is dat de Stichting zich voor wat betreft de variabele kosten die te maken hebben met de kerntaken van het museum (tentoonstellingen, educatie & publieksbegeleiding en collectiemanagement) en de prestatieafspraken met de Gemeente binnen de begroting is gebleven.

BIJLAGE I. PRESTATIEAFSPRAKEN

Resultaatgebied Tentoonstellingen	Doelstelling	Werkelijk	Resultaat
Publiekstrekkers	1	2	200%
Tentoonstellingen kunst na 1945	11	11	100%
Historische tentoonstellingen	3	3	100%
Resultaatgebied Educatie & Publieksbegeleiding	Doelstelling	Werkelijk	Resultaat
Totaal educatieve bezoekers	4.500	8.122	180%
Opbouw educatieve bezoekers			
Bezoek leerlingen in schoolverband		4.796	
Aantal deelnemers aan rondleidingen		1.092	
Aantal deelnemers aan arrangementen		62	
CJP		321	
Workshops voor kinderen		128	
Speurtochten		1.630	
Verjaardagsfeestjes		48	
Instaprondeleidingen		45	
Resultaatgebied Marketing	Doelstelling	Werkelijk	Resultaat
Bezoekcijfers 2009	40.000	86.712	217%
Betalende bezoekers	20.000	19.832	99%

Resultaatgebied Collectiemanagement: Actielijst Erfgoedhuis Zuid-Holland	Doelstelling	Werkelijk	Resultaat
Inrichten depot	100%	90%	90%
Standplaatsregistratie	66%	33%	50%
Collectieregistratie	100%	75%	75%
Completeren Fotografie van de Collectie	66%	69%	105%
Beelddocumentatiesysteem	0%	16%	116%
Ontsluiting AAT	50%	35%	70%
Beheer- en Behoudsplan	100%	0%	0%
Afstotingsplan	0%	20%	120%
Actualiseren bruikleenovereenkomst Jenevermuseum	100%	7%	7%
Opstellen protocol vergoeding fotografie	100%	100%	100%
Opstellen protocol Bruikleenvergoedingen	100%	100%	100%
Toekenning MUSIP-categorieën aan collecties	50%	12%	24%
Collectiecatalogi	50%	0%	0%

Toekenning Musipcategorieën aan de Cultuurhistorische Collectie					
Aantal	Met foto	MUSIP 1	MUSIP 2	MUSIP 3	MUSIP 4
1.434	1.006	73	131	979	251

Resultaatgebied Winkel	Doelstelling	Werkelijk	Resultaat
Winkelomzet	€ 60.500,00	€ 64.477,00	107%

Resultaatgebied verhuur kapel	Doelstelling	Werkelijk	Resultaat
Omzet	€ 11.000,00	€ 5.164,00	50%

BIJLAGE II. TENTOONSTELLINGEN

Constant. In het atelier. Tegen de stroom in naar essentie

14 december 2008 - 22 maart 2009

Tegenbeeld. CoBrA, nieuwe aanwinsten

25 januari 2009 - 14 februari 2010

Tegenbeeld. Video's uit de collectie

25 januari - 10 mei 2009

Tegenbeeld. Bert Loerakker kiest uit de collectie

13 maart - 18 oktober 2009

Iris van Dongen. Suspicious. Tekeningen 2003 - 2009

25 januari - 10 mei 2009

In het kader van De Groten van Schiedam.

Sterke Vrouwen

Family Affairs. Sara Blokland, Daan van Golden, Peter Hellemons, Rini Hurkmans, Bert Sissingh/Sjoukje Boersma

5 april - 28 juni 2009

Unisono 20: Marcel Pinas KIBII WI (Bescherm ons)

24 mei - 23 augustus 2009

Kunst uit huis V: Collectie Ron Klein Breteler

24 mei - 23 augustus 2009

Virtuoze Zinsbegoochelingen. Saskia Olde Wolbers, David Thorpe, Elmar Trenkwalder en Anne Wenzel

12 juli - 18 oktober 2009

Marian Breedveld

6 september - 29 november 2009

Fabriek van Stalen Meubelen, Gebroeders De Wit, Schiedam

6 september - 29 november 2009

In het kader van De Groten van Schiedam.

Sterke Vrouwen

Mexico: Expected/Unexpected

Actuele allianties in de kunst

7 november 2009 - 31 januari 2010

Lucassen

Schilderijen, Assemblages en Modifications

13 december 2009 - 14 maart 2010

Unisono 21: Serge Game. Totally Together

13 december 2009 - 14 maart 2010

Stedelijk Museum Schiedam op Locatie

Kunst- en Antieksalon Primavera,

Ahoy in Rotterdam

24 februari - 1 maart 2009

Heilige Liduina en Heks Marye. Twee sterke vrouwen van Schiedam.

Stadswinkel Schiedam

22 juni - 3 september 2009

In het kader van De Groten van Schiedam.

Sterke Vrouwen

Art Nouveau, Jugendstil en Art Deco uit de historische collectie

Foyer Theater aan de Schie

18 september 2009 - 3 januari 2010

Eerste Commissiekamer

Keuze uit de collectie van het Stedelijk Museum Schiedam

Raquel Maulwurf, Jurriaan Molenaar, Frank
van der Salm, Esther Tielemans, Sylvie
Zijlmans

BIJLAGE III. PUBLICATIES BIJ DE TENTOONSTELLINGEN

BIJ TENTOONSTELLINGEN ZIJN DE
VOLGENDE PUBLICATIES EN
AUDIOVISUELE PRODUCTIES
VERSCHEENEN:

Constant. De late periode. Tegen de stroom in naar essentie. Une peinture nouvelle

Door Trudy van der Horst

Uitgever: BnM Uitgevers, oplage: 2.000

Iris van Dongen. Suspicious. Tekeningen 2003 – 2009

Met bijdragen van Sacha Bronwasser en
Wilma Sütö

Uitgever: BnM Uitgevers, oplage: 650
(herdruk met oplage: 400)

Marian Breedveld

Met bijdragen van Ernst van Alphen en Marc
Donnadieu

Uitgever: Thieme Art, oplage: 1.650

Mexico: Expected/Unexpected. Actuele allianties in de kunst

Met bijdragen van diverse auteurs

Uitgever: BnM Uitgevers, oplage: 1.000 en
een Engelstalige editie, oplage: 1.000

Lucassen

Met bijdragen van Ron Kaal,

Peter van der Meijden en Lucassen.

Uitgever: Orange House, oplage: 2.000

Serge Game, Reality Check

Met bijdrage van Colin Huizing en

Hans den Hartog Jager.

Uitgever: post editions, oplage: 1.200

Bulletin Stedelijk Museum Schiedam

Het Stedelijk Museum Schiedam gaf in 2009

vier Bulletins uit om bezoekers en de

Vrienden van het Stedelijk Museum

Schiedam gratis te informeren over de

tentoonstellingen en activiteiten in het

museum en Op Locatie. Het Bulletin

verschijnt met een gemiddelde oplage van

11.000 exemplaren.

Zaalfolders

Het Stedelijk Museum Schiedam maakt

jaarlijks tien nieuwe zaalfolders bij

kunstwerken uit de collectie. In 2009 zijn

bij uitzondering vier nieuwe zaalfolders

verschenen en acht herdrukt.

Atelier van Lieshout, *Man met wagen*,
2003

Heringa/Van Kalsbeek, *Zonder titel*, 2005

Bert Loerakker, *Zonder titel*, 2002

A.P. Komen/Karen Murphy, *The Secret
Garden*, 1995

Audiovisuele producties

Constant. In het atelier. Tegen de stroom in naar essentie. Jan de Rode maakte een bijzondere film over het uitruimen van het atelier van Constant

Iris van Dongen. Suspicious, Tekeningen 2003 – 2009 waarin de kunstenaar in haar woning en atelier in Berlijn aan het woord is over haar werk

In samenwerking met TV Moois.

Family Affairs. Sara Blokland, Daan van Golden, Peter Hellemons, Rini Hurkmans,

Bert Sissingh/Sjoukje Boersma.

In samenwerking met TV Moois

Bert Loerakker, gemaakt door Kees de Groot van Emden, freelance programmamaker en Irene Constandse. Portret over Bert Loerakker in opdracht van het Stedelijk Museum Schiedam, het Museum Van Bommel van Dam in Venlo en het Danubiana Meulensteen Art Museum. In alle drie de musea waren tentoonstellingen van en over Bert Loerakker te zien

Kunst uit huis V: collectie Ron Klein

Breteler, gemaakt door Sandra Parry en Irene Constandse. Hierin vertelt Klein Breteler enthousiast over zijn collectie

Promotiefilm Stedelijk Museum

Schiedam, gemaakt door Jan de Rode

Speurtochten

Bij de tentoonstelling **Constant. In het atelier. Tegen de stroom in naar essentie** was een speciale speurtocht voor kinderen. De speurtochten met tekenopdracht in *'t Atelier* zijn gratis. Bij de speurtocht **De Knuffels van Constant** was er ook een aparte vragenlijst voor de volwassen begeleiders. Uit onderzoek is gebleken dat familiebezoek tegenwoordig vaak bestaat uit eenoudergezinnen. Een vragenlijst voor de volwassen begeleider verhoogt dan het plezier en de betrokkenheid.

Ter gelegenheid van het Nationaal Museumweekend is een nieuwe speurtocht voor kinderen van 6 tot en met 12 jaar ontwikkeld over een aantal CoBrA-werken. Deze speurtocht is het gehele jaar beschikbaar. Voor bezoekers van het Sinterklaaspaleis is een speciale speurtocht gemaakt voor de tentoonstelling **Mexico: Expected/Unexpected. Actuele allianties in de kunst.**

BIJLAGE IV. EVENEMENTEN

HET STEDELIJK MUSEUM SCHIEDAM NEEMT ACTIEF DEEL AAN LOCALE, REGIONALE EN LANDELIJKE EVENEMENTEN EN MANIFESTATIES. HIERVOOR ORGANISEERT HET MUSEUM PROMOTIONELE ACTIVITEITEN EN ZIJN ER SPECIALE ACTIES OM EEN BREDE DOELGROEP TE BEREIKEN. DE SAMENWERKING KOMT TEN GOEDE AAN DE COLLECTIEVE MARKETING. TIJDENS EVENEMENTEN IS HET MUSEUM GRATIS TOEGANKELIJK.

Concerten Jazzpodium Waterweg

Elke tweede zondag van de maand is een gratis jazzconcert in de *Giudici Kapel* te beluisteren, georganiseerd door het Jazzpodium Waterweg.

Kunst- en Antieksalon Primavera

24 februari - 1 maart 2009

Tijdens de beurs zijn er tasjes met een Bulletin, ansichtkaart en toegangskaartje uitgedeeld.

Het Nationaal Museumweekend

4 - 5 april 2009

In het kader van dit weekend organiseerde het Stedelijk Museum Schiedam instaprondleidingen bij de tentoonstellingen

Iris van Dongen.Suspicious.

Tekeningen 2003 - 2009 en Tegenbeeld.

Bert Loerakker kiest uit de collectie.

Uitmarkt Amsterdam

29 - 30 augustus 2009

Een promotieteam van het museum deelde in de omgeving van de **Amsterdamse Uitmarkt** folders uit.

R'Uitmarkt, Rotterdam

6 september 2009

Het museum nam deel aan de gezamenlijke stand van de Rotterdamse musea op de **R'Uitmarkt** in Rotterdam. De R'Uitmarkt ontving dit jaar op het Schouwburgplein en in de Rotterdamse Schouwburg 15.000 cultuurliefhebbers. Het museum deelde ruim 1.500 promotietasjes uit.

Open Monumentendagen: Op de Kaart

12 - 13 september 2009

Tijdens dit weekend konden bezoekers gratis deelnemen aan instaprondleidingen. Op zaterdagmiddag was er een optreden van Mandolineorkest ONI in de *Giudici Kapel*.

50PlusBeurs: Maak de toekomst mee

16 - 20 september 2009

Met ruim 94.000 bezoekers is de **50PlusBeurs** 's werelds grootste evenement voor actieve plussers. Samen met OntdekSchiedamNu deelde het museum promotiemateriaal over de stad en zijn instellingen uit.

25 jaar Brandersfeesten

25 - 27 september 2009

Het vijftienvijftig jarig jubileum van de **Brandersfeesten** was een feest! Van vrijdag 25 tot en met zondag 27 september bezochten duizenden mensen het centrum van Schiedam. Tijdens de Brandersfeesten is het museum gratis toegankelijk. 3.490 mensen bezochten het museum. Gedurende drie dagen waren er voor kinderen activiteiten zoals speurtochten, workshops in 't Atelier onder begeleiding van de museumdocenten. In de Giudici Kapel was een concert van de Rolantino's geprogrammeerd.

Uitmarkt: Schiedam Noord gaat uit!

3 oktober 2009

Cultuur snuiven en inspiratie opdoen voor een cultureel en sportief seizoen in Schiedam kon tijdens de **Uitmarkt: Schiedam Noord gaat uit!**. Het museum was aanwezig met een kraam en deelde folders uit.

De Week van de Geschiedenis: Oorlog en Vrede

17 - 25 oktober 2009

Het museum nam deel aan deze week met en themagerelateerde activiteiten in het museum. Op de website van **De Week van de Geschiedenis** zijn de tentoonstellingen en activiteiten van het museum onder 17.500 digitale bezoekers uitgezet.

Kunstweek: Een ontmoeting met kunst!

7 - 15 november 2009

Bezoekers van het museum kregen het **Kunstweek Geschenk 2009**, een eierdopje van keramiek met twee illustraties van Henk Helmantel, Kunstenaar van het Jaar 2008. Alle geschenken zijn uitgedeeld.

Sinterklaaspaleis

14 november - 5 december 2009

De nationale intocht van Sinterklaas vond in 2009 plaats in Schiedam. Het Stedelijk Museum Schiedam was omgetoverd tot *Sinterklaaspaleis*.

KunstKerst Stichting Kunstwerkt 2009

18 - 20 december 2009

Stichting Kunstwerkt organiseerde haar jaarlijkse verkooptentoonstelling in het *Grand Café CoBrA*.

BIJLAGE V.
 BEZOEKCIJFERS
 MUSEUM EN WEBSITE

Opbouw bezoekerscijfers 2009	
Entree € 5,00	2.896
Entree met korting € 2,50	411
Entree gratis	6.797
Entree Vrienden, gratis	290
Kinderen 0-4, gratis	137
Kinderen 4-12 (exclusief schoolbezoek), € 2,50	178
Museumkaart volwassenen (restitutie € 2,50 per bezoeker)	9.961
Museumkaart junior (restitutie € 1,25 per bezoeker)	318
Rembrandtpas, gratis	205
ICOM pas, gratis	102
Rotterdampas, (restitutie € 2,50 per bezoeker)	678
Schiedampas, gratis	94
65+, €2,50	594
Onderwijs (bijdrage per klas op rekening)	4.796
Openingen, gratis	2.231
Kapel en tentoonstellingen, € 5,00	3.793
Kapel gratis	24.904
Bezoekers Stedelijk Museum Schiedam op Locatie: Stadswinkel en Foyer Theater aan de Schie	28.327
Totaal	86.712
Kunst- en Antieksalon Primavera	25.000
Bezoekcijfers website	
Totaal aantal digitale bezoekers	148.500

BIJLAGE VI. AANWINSTEN

HET AFGELOPEN JAAR IS DE COLLECTIE VAN HET STEDELIJK MUSEUM SCHIEDAM VERRIJKT MET 215 OBJECTEN. DE COLLECTIE IS UITGEBREID MET 14 AANKOPEN, 78 SCHENKINGEN EN 123 LANGDURIG BRUIKLENEN.

Aankopen (14)

Moderne en hedendaagse kunst (10)

Caren van Herwaarden, *Pietà*, 2008
conté op papier, 30 x 35 cm
aankoop kunstenaar

Caren van Herwaarden, *Breng hem mij*, 2008
conté, aquarelverf op papier, 31 x 51 cm
aankoop kunstenaar

Erzsébet Baerveldt, *Silent wit(h)ness*, 2006,
pastelkrijt, houtskool op papier,
160 x 120 cm
aankoop kunstenaar

Ronald de Bloeme, *Ravensburger (Malen nach Zahlen)*, 2008
lak, inkt, potlood, doek, 220 x 350 cm
aankoop Hamish Morrison Galerie, Berlijn

Erik Odijk, *Hyle*, 2006
houtschool, pastelkrijt op papier,
192 x 292 cm
aankoop kunstenaar

Erik Odijk, *Trimousette*, 2006
grafiet, pastelpotlood op papier, 32 x 45 cm
aankoop kunstenaar

Erik Odijk, *Pink Cedar*, 2006
grafiet, pastelpotlood op papier, 32 x 45 cm
aankoop kunstenaar

Erik Odijk, *P.O.P. II*, 2007
aquarelpotlood op papier, 32 x 45 cm
aankoop kunstenaar

Erik Odijk, *Sylva*, 2008
grafiet, aquarelpotlood op papier,
32 x 45 cm
aankoop kunstenaar

Iris van Dongen, *Ed*, 2008
pastelkrijt en houtskool op papier,
250 x 130 cm
aankoop Galerie The Breeder, Athene

Kunst- en cultuurhistorische collectie (4)

Fabriek van Stalen Meubelen Gebr. De Wit (1946-1976), *Fauteuil met neigmechisme*, 1959-1955
ribfluweel (bekleding), staal en hout (stoel),
90,5 x 63,5 x 52 cm
aankoop webwinkel Decennia Design

Fabriek van Stalen Meubelen Gebr. De Wit
(1946-1976), *Kapstok nr. 5609*, 1970-1976
staal en kunststof, 180,5 x 55 cm
aankoop Galerie De Andere Tijd

Fabriek van Stalen Meubelen Gebr. De Wit
(1946-1976), *Verende fauteuil nr. 4014*,
1970-1976
staal, kunstleer, bakeliet, 81 x 59,5 x 65 cm
aankoop Galerie De Andere Tijd

Fabriek van Stalen Meubelen Gebr. De Wit
(1946-1976), *Bureaustoel nr. 8817*, 1955-
1965
staal, kunststof, ribfluweel, 80 x 39,5 x 51
cm
aankoop Galerie De Andere Tijd

Schenken (78)

Moderne en hedendaagse kunst (75)
Caren van Herwaarden, *Mankind*, 2009
aquarel op papier, 110,6 x 190 cm
schenking Vereniging Vrienden van het
Stedelijk Museum Schiedam

Elmar Trenkwalder, *WVZ 1162*, 2002
potlood op papier, 29,5 x 21 cm
schenking kunstenaar

Steeff de Vries, *28 kleurenfoto's van onder
anderen Jaap Nanninga, Willem Hussem,
Piet van Stuivenberg, Bram Bogart en
Steven de Vries*, 1961-1967
schenking de heer en mevrouw C. Gerritse

Fritz Pitz (1923 – 2006), *44 zwart-wit
portretfoto's van onder anderen Karel
Appel, Carel Willink, en Ossip Zadkine*,
1963-1970

schenking particulier verzamelaar

Karel Appel, *Gordijnstof ontworpen voor
N.V. Stoomweverij Nijverheid te
Enschede*, 1961

katoen, 228 x 155 cm

schenking de heer en mevrouw J. en C. Kok

Kunst- en cultuurhistorische collectie (3)

Octave DeConinck, *Panorama van
Schiedam*, 1941

olieverf op linnen, 60 x 73 cm

schenking de heer en mevrouw J. en C.A.
van der Zee

Onbekend, *Meisjesmuts van het weeshuis
der Hervormden in Schiedam*, 1850-1900

katoen, tule, kloskant, 45,5 x 24 cm

schenking particulier

Onbekend, *Grape*, 14e -15e eeuw

aardewerk, deels geglazuurd, 18 x 12 cm

schenking particulier

Langdurige bruiklenen

Moderne Kunst (123)

Corneille, *Jardin*, 1951

olieverf op doek, 60 x 73 cm

langdurig bruikleen de heer R.L. Huijssoon

Willy Boers, *Ontspanning*, 1948
gouache op papier, 49,7 x 39,6 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Eeuwigheidverlangen*, 1947
gouache op papier, 43,2 x 39,2 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Cubistische Compositie*, 1947
gouache op papier, 28 x 24 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Nachtschaduw*, 1948
gouache op doek, 20 x 24.5 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Spel van zwevende elementen*,
1951
gouache op papier, 56 x 76 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Zonder titel*, 1955
olieverf op doek, 31,5 x 49 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Zonder titel*, 1955
olieverf op doek, 31,5 x 49 cm
Langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Schaduw van mijmering*, 1950
olieverf op doek, 60,5 x 55,5 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Gespannen verwachting*, 1948
gouache op papier, 47 x 28,6 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Het verbaasde leven*, 1947
gouache op papier, 43 x 38,5 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Omsloten spanning*, 1948
Oost-Indische inkt op papier, 41 x 29,5 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Geheimzinnig treffen*, 1948
Oost-Indische inkt op papier, 36,2 x 29,5 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Gespannen rust*, 1948
Oost-Indische inkt op papier, 89,3 x 79,4 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Willy Boers, *Bezonkenheid*, 1948
Oost-Indische inkt op papier, 49,6 x 39,7 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar.

Wim de Haan, *Zonder titel*, 1955
olieverf op doek, 130 x 122 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Wim de Haan, *Zonder titel*, 1954
olieverf op jute, 100 x 120 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Wim de Haan, *Zonder titel*, 1954
olieverf op doek, 60 x 50 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Wim de Haan, *Zonder titel*, 1955
olieverf op doek, 101 x 90 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Wim de Haan, *Zonder titel C5*, 1955
 olieverf op doek, 80 x 90 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Piet Ouborg, *Op zwarte vlek*, 1930-31
 olieverf op paneel, 33 x 27,5 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Piet Ouborg, *Uit elkander*, 1950
 olieverf op doek, 39,5 x 50 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *Zonder titel*, 1954
 olieverf op doek, 74,5 x 90 cm
 Langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *Zonder titel*, 1953
 olieverf op doek, 40 x 40 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *Air Breton*, 1946
 olieverf op doek, 73 x 92 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *Wederzijdse beïnvloeding*, 1947
 olieverf op doek, 46 x 60 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *A travers pris*, 1946
 olieverf op doek, 100 x 73 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *Compositie*, 1948
 olieverf op doek, 46,5 x 60 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *Compositie*, 1948
 olieverf op doek, 46 x 55 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *Compositie*, 1948
 olieverf op doek, 46 x 55 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jan Roëde, *Compositie*, 1948
 olieverf op doek, 46 x 55 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Chromosones*, nog
 geen jaartal bekend
 olieverf op doek en paneel, 23 x 15 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Crossing*, 1999
 olieverf op doek, 21 x 19 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Voorstudie met blauw*,
 nog geen jaartal bekend
 olieverf op paneel, 44,6 x 13,5 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Vliegtuigraam rond*,
 1995
 olieverf op doek, diameter 35,0 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Voorstudie SMA*, 2001
 olieverf op doek en paneel, 31 x 16 cm
 langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Sky window*,
olieverf op doek, 40 x 45 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Compound I/II/III/IV*,

nog geen jaartal bekend

acryl- en temperaverf op doek,

deel 1: 40,5 x 40,3

deel 2: 35 x 35,5 cm

deel 3: 35,5 x 30,2 cm

deel 4: 25,2 x 30,3 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Airscape*, 2005-2008

olieverf op doek, 75 x 50 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *zonder titel*, 2001

acrylverf en tempera op linnen, 21 x 12 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Voorstudie voor lang
groot rood Gemeentemuseum Den Haag*,

nog geen jaartal bekend

olieverf op doek, 66 x 17 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Zonder titel*, 1994

olieverf op doek, 25 x 20 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *25*, nog geen jaartal
bekend

olieverf op doek, 30 x 20,5 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Curved Black & White*,
2003

olieverf op doek, 40 x 40 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Checkerboard op
monitor*, 2000

acrylverf op doek, 90 x 60 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Studie voor large
checkerboard BVB*, 1989

olieverf op doek en paneel, 20 x 32,5 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Checkerboard Red*, nog
geen jaartal bekend

olieverf op paneel, 18 x 24 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Checkerboard
rood/groen*, 1998

olieverf op doek, 18 x 20 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Zonder titel 6 x 8*, 1989

olieverf op doek, 13 x 25 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Crooked space*, 2001

olieverf op doek, 35,5 x 30,5 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

JCJ Vanderheyden, *Pixels*, 1998

olieverf op doek, 30 x 20,5 cm

langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jaap Wagemaker, *Le port*, 1954
olieverf op doek, 78 x 95 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jaap Wagemaker, *Les Ardoises*, 1958
olieverf op doek, 55 x 84 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Jaap Wagemaker, *Matière Mouvante*, 1957
olieverf op doek, 61 x 45 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Theo Wolvecamp, *Nachtvogels*, nog geen
jaartal bekend
olieverf op doek, 130 x 55 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Theo Wolvecamp, *Tête triste*, 1955
olieverf op doek, 99 x 69,5 cm
langdurig bruikleen particulier verzamelaar

Lucebert, 58 tekeningen, 8 schilderijen en
1 collage
langdurig bruikleen Instituut Collectie
Nederland

BIJLAGE VII.
BRUIKLENNEN AAN
MUSEA EN ANDERE
ERFGOEDINSTELLINGEN
VOOR
TENTOONSTELLINGEN

IN 2009 ZIJN UIT DE COLLECTIE 97
WERKEN ALS TIJDELIJK BRUIKLEEN
AFGESTAAN AAN MUSEA EN ANDERE
ERFGOEDINSTELLINGEN VOOR 19
TENTOONSTELLINGEN.

**The Art Gallery of New South Wales,
Sydney: Intensely Dutch**

Karel Appel, *De wilde jongen*, 1954
olieverf op linnen, 195,3 x 113,7 cm

Constant, *Vogels*, 1949
gouache, inkt, potlood op papier,
53,5 x 51,8 cm

Corneille, *Espace animé*, 1952
olieverf op linnen, 69 x 102,5 cm

Corneille, *Le port en tête*, 1949
waterverf, inkt op papier, 48 x 37 cm

Corneille, *Zon*, 1953
aquarel op papier, 30,5 x 43 cm

Lucebert, *Dierentemmer*, 1959
olieverf op linnen, 88 x 128,5 cm

Jaap Nanninga, *Koning*, 1953
olieverf op paneel, 64,8 x 52 cm
Bram van Velde, *Litho nr 172 bis*, 1975
kleurenlithografie, 80,5 x 48,3 cm

Constant, *No. II Tekening*, 1949
inkt, potlood en krijt op papier, 45 x 58 cm

Corneille, *Le voyage du grand soleil rouge*,
1963
olieverf op linnen, 114,5 x 162,5 cm

Karel Appel, *Optocht*, 1950
gouache op papier, 80 x 46 cm

**Culturgest Fundacao Caixa Geral de
Depósitos, Lissabon:**

**JCJ Vanderheyden, The Analogy of the
Eye**

JCJ Vanderheyden, *Collection*, 1965-1992
inkt op papier, 64,8 x 50,3 cm

JCJ Vanderheyden, *Naast elkaar -
tegelijktijd*, 1965-1975
olieverf op linnen, 172 x 101 cm

JCJ Vanderheyden, *Small checkerboard*,
1991
temperaverf en acrylverf op linnen,
20 x 20 cm

Cold War Modern Design 1945-1970**(reizende tentoonstelling):****MART, Rovereto, 9 maart-26 juli 2009****Lithuanian Art Museum, Vilnius,****10 augustus 2009-6 januari 2010**Constant, *Verschroeiende aarde*, 1951

olieverf op linnen, 120 x 75 cm

Constant en Jan Elburg, *Het uitzicht van de duif*, 1952

houtsnede en boekdruk op papier,

34 x 54 cm

Galerie De Meerse, Hoofddorp:**Intensive Care**Caren van Herwaarden, *Breng hem mij*, 2008

collage van aquarel en conté op papier,

31 x 51 cm

Bijbels Museum, Amsterdam:**Quadragesima & Resurrectio**Erzsébet Baerveldt, *Silent wit(h)ness*, 2006

pastel en houtskool op papier, 160 x 120 cm

Museum voor Moderne Kunst Arnhem,**Arnhem: Ophelia-Sehnsucht,****melancholie en doodsverlangen**Erik Odijk, *Hyle*, 2006

houtskool en pastel op papier, 192 x 292 cm

Bert Loerakker-Schilderijen en**Monotypes 2001-2009 (reizende tentoonstelling)****Museum van Bommel van Dam, Venlo, 19 april-28 juni 2009****Danubiana Meulensteen Art Museum,****Bratislava: 5 september-28 november 2009**Bert Loerakker, *Zonder titel*, 2002

olieverf en acryl op linnen en hout, 59,5 x 107,5 cm

Bert Loerakker, *Zonder titel*, 2004

monotype op papier, 69 x 81 cm

Bert Loerakker, *Zonder titel*, 2006

monotype op papier, 60 x 40 cm

Bert Loerakker, *Zonder titel*, 2006

monotype op papier, 60 x 40 cm

Bert Loerakker, *Zonder titel*, 2006

monotype op papier, 60 x 40 cm

Gemeentearchief Schiedam,**Nieuw licht op Nieuwland***Jacobakan*, 14e eeuw

aardewerk, 23 x 12 x 13 cm

Olielamp, Romeinse Tijd

aardewerk, 3,9 x 8,7 x 4,4, cm

Olielamp, Romeinse Tijd

aardewerk, 4,3 x 7,9 x 4,8 cm

Grape met deksel, 14e eeuw

aardewerk, 14 x 14 cm

Grape zonder deksel, 14e eeuw

aardewerk, 14,8 x 15,2 cm

Noordbrabants Museum,**'s-Hertogenbosch: Met eigen ogen**Constant, *Zelfportret*, 1991-1994

olieverf op linnen, 194 x 185 cm

Museum Jan Cunen, Oss: Het gesnoeide**Matisseboompje**Daan van Golden, *Rode studie*, 1982

olieverf en potlood op linnen, 280 x 127 cm

Jenevermuseum, Schiedam: Louter**reclame***50 reclame affiches afkomstig uit de**Jenevercollectie***Stichting Fort Asperen, Amsterdam:****Retreat**A.P. Komen & Karen Murphy, *The Secret**Garden*, 1995

installatie

Museum van Bommel van Dam, Venlo:**1969/Amsterdammers stichten het
eerste museum voor moderne kunst in
Limburg**Jaap Nanninga, *Printemps*, 1959

olieverf op doek, 80,5 x 90,5 cm

cobra museum voor moderne kunst,**Amstelveen: Paris Central: Europese
meesters uit de jaren vijftig**Jaap Nanninga, *Pyreneeën*, 1961

gouache en krijt op papier, 46 x 50 cm

**Multiple galerie XX, Rotterdam: Robert
Schmidt 60 jaar**Robert Schmidt, *Vier variaties op een
tweestemmige inventie van J.S. Bach*

installatie, 82 x 209 cm

**cobra museum voor moderne kunst,
Amstelveen: Piet Ouborg (1893-1956)**Piet Ouborg, *Licht uwe*, 1949

inkt, gouache op papier, 50,5 x 65,5 cm

Piet Ouborg, *Het ovaal*, 1949

olieverf, gouache, collage op papier,

63,5 x 75 cm

Piet Ouborg, *Zonder titel*, 1950

krijt en aquarelverf op papier,

25,5 x 31,5 cm

Piet Ouborg, *Op zwarte vlek*, 1930-1931

olieverf op paneel, 33 x 27,5 cm

Piet Ouborg, *Uit elkander*, 1950

olieverf op doek, 39,5 x 50 cm

BIJLAGE VIII. DE COLLECTIE IN DE EIGEN TENTOONSTELLINGEN

HET MUSEUM PRESENTEERDE IN 2009
BIJ NEGEN TENTOONSTELLINGEN
OBJECTEN UIT DE EIGEN
COLLECTIE. IN TOTAAL ZIJN ER
194 OBJECTEN TENTOONGESTELD.

Tegenbeeld. Video's uit de collectie

25 januari - 10 mei 2009

2 werken

Tegenbeeld. CoBrA, nieuwe aanwinsten

25 januari - 31 december 2009

48 werken

Tegenbeeld. Bert Loerackers kiest uit de collectie

13 maart - 31 december 2009

85 werken

Stedelijk Museum Schiedam op Locatie Kunst- en Antiexsalon Primavera, Ahoy in Rotterdam

25 februari - 1 maart 2009

17 werken

Stedelijk Museum Schiedam op Locatie, Stadswinkel

Heilige Liduina en Heks Marye. Twee sterke vrouwen van Schiedam

19 juni - 1 september 2009

15 werken

Virtuoze Zinsbegoochelingen. Saskia Olde Wolbers, David Thorpe, Elmar Trenkwalder en Anne Wenzel

12 juli - 18 oktober 2009

1 werk

Fabriek van Stalen Meubelen Gebroeders De Wit, Schiedam

6 september - 29 november 2009

4 werken

Stedelijk Museum Schiedam op Locatie, Foyer Theater aan de Schie Art Nouveau, Jugendstil en Art Deco uit de historische collectie

18 september 2009 - 3 januari 2010

21 werken

Lucassen. Schilderijen, Assemblages en Modifications

13 december 2009 - 14 maart 2010

1 werk

BIJLAGE IX. CONSERVERING EN RESTAURATIE

RESTAURATOR MARJAN DE VISSER
HEEFT IN OPDRACHT VAN DE
AFDELING COLLECTIEMANAGEMENT
DIVERSE CONSERVERINGS- EN
RESTAURATIEWERKZAAMHEDEN
UITGEVOERD. ZIJ HEEFT
CONSERVERINGSVOORSTELLEN
GESCHREVEN VOOR DE TWEE
ONDERSTAANDE SCHILDERIJEN:

Lucebert, *Leuke gozer*, 1969
olieverf en spuitbus op doek, 145 x 115 cm
langdurig bruikleen Instituut Collectie
Nederland, Rijswijk

Lucebert, *Liebelei*, 1953
olieverf op linnen en papier, 57 x 71 cm
langdurig bruikleen Instituut Collectie
Nederland, Rijswijk

Verder heeft de restaurator conserverende
behandelingen uitgevoerd bij:

Daan van Golden, *Rode studie*, 1982
olieverf en potlood op linnen, 280 x 127 cm
overdracht Artoteek Schiedam, Schiedam

Jaap Nanninga, *Koning*, 1953
olieverf op paneel, 64,8 x 52 cm
schenking Vereniging Vrienden van het
Stedelijk Museum Schiedam

Constant, *Verschroeiide aarde*, 1951
olieverf op linnen, 120 x 75 cm
schenking de heer en mevrouw
G.A. Verweij - de Graaff

Eugène Brands, *Twee vormen*, 1949
olieverf op doek, 71 x 110 cm
langdurig bruikleen Instituut Collectie
Nederland, Rijswijk

Constant, *Maquette inrichting gebouw
PCGD Arnhem*, zonder jaartal
aluminiumverf op hout met miniatuurfiguren,
102,4 x 71,1 cm
langdurig bruikleen mevrouw
T. Nieuwenhuys - Van der Horst

Naast de bovengenoemde werkzaamheden
heeft de restaurator samen met de
manager collecties een uitgebreid
conditieformulier ontwikkeld. Dit
conditieformulier zorgt voor goed
gestructureerde conditierapporten. In 2009
zijn de nieuwe formulieren in gebruik
genomen en zijn van 18 tijdelijke
uitgaande bruiklenen en van 66 langdurige
bruiklenen de condities gecontroleerd en
vastgelegd. Vervolgens is een lijst
samengesteld van materialen die in geval
van calamiteit beschikbaar horen te zijn in
depot als eerste opvang voor beschadigde
kunstwerken. Ook is een tekst geschreven
over het gebruik van handschoenen en het
hanteren van kunst- en cultuurhistorische
voorwerpen van verschillende materialen.

BIJLAGE X.
 BESTVERKOCHTE
 ARTIKELEN IN DE
 MUSEUM WINKEL

Omschrijving artikel	Opmerking	Aantal verkocht
Ansichtkaarten	Diverse ansichtkaarten	8.540
Catalogus Constant. De late periode	Verschenen bij tentoonstelling	445
Boekenlegger	3D design	540
Catalogus Iris van Dongen. Suspicious	Verschenen bij tentoonstelling	214
Driinn telefoon houder		171
DVD Constant, avant le départ		140
Kees van Dongen (sjaal)		140
Affiche Constant		78
Bloom pop-up card	Uitvouwbare kaart	65
Sieraden	Met name diverse unieke sieraden van Marijn Duvergé	33

COLOFON

STEDELIJK MUSEUM SCHIEDAM

Bezoekadres:

Stedelijk Museum Schiedam
Hoogstraat 112
3111 HL Schiedam

Postadres:

Stedelijk Museum Schiedam
Postbus 208
3100 AE Schiedam

Telefoon: 010 – 246 36 66
info@stedelijkmuseumschiedam.nl
www.stedelijkmuseumschiedam.nl

Openingstijden:

Dinsdag - zondag van 10.00 – 17.00 uur
Woensdag gratis toegang
Gesloten op maandag, Eerste Kerstdag en
Nieuwjaarsdag

Auteurs: Wilfred van Brunschot,
Sonja Koemans, Christel Kordes, John
A.J.W. Leerdam, Nicole Theeuwes en
Diana A. Wind

Eindredactie: Mieke Graumans,
Henny van Leeuwen en Diana A. Wind

Basisontwerp: Gerard Hadders,
Buro Plantage

Opmaak: Henny van Leeuwen

© Stedelijk Museum Schiedam 2010

ISSN 1386 – 1468